

Our Association of
Literature and
M. Logunov

POPORULUI

Apere în fie care Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI		Redacția și Administrația: Sibiu, strada Măcelariilor Nr. 12. (îngă poștă)	INERATE se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (strada Măcelariilor Nr. 12). Un șir pești primădată 1 leu, a doua-oară 80 bani, a treia-oară 70 bani.
Pe un an	Lei 20.-	Telefon Nr. 148. Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.	
Pe o jumătate de an	Lei 10.-		
Pe un pătrar de an	Lei 5.-		
Pe un exemplar	Lei -50		

Manifestul partidelor democratice cătore poporul românesc din România-Mare.

Români,

Nimic nu trebuie să fie mai scump
unul popor — astăzi mai mult decât
ori-când — decât libertatea sa poli-
tică și viața de drept în marginile
acestei libertăți.

Poporul nostru, pe care am reu-
șit să-l unim pe vechea lui moșie,
după suferinți cari au ținut veacuri
și pe alocurea o mie de ani împliniți,
n'a lepădat lanțurile cu care îl strân-
sesse streinul pentru a se întoarce în
vremurile când prin silă se mișcau
alcătuirile omenești și când datorla
celor mulți era să se supule în tă-
cere la ori-ce încălcare de drept.

Totuși, a doua zi după-ce glo-
rioasa noastră oștire, sub Șeful ei în-
coronat, în care salutăm cu toți în-
săși icoana sacră a neamului, ne-a
întins hotarele până în cele mai de-
părtate ținuturi românești, ne vedem
supuși unui regim, asemenea cu care
nu s'a cunoscut altul de când o vi-
ată constituțională a putut fi câștigată
măcar pentru o parte dintre Români.

Prin uneltirile oamenilor cari nu
se pot desface de obiceiurile trecu-
tului și cari aleg tocmai o clipă sfântă,
ca aceasta, pentru a face din ele în-
săși legea, sub care am fi osândiți
să trăim, — a fost înlăturat un Gu-
vern voit de cea dintâi Adunare Na-
țională cu numirea de Constituantă
aleasă prin vot obșteșc de nația no-
astră întregă și această Adunare în-
săși a fost împrăștiată.

De atunci țara este cărmuită prin
așa-numitele decrete-legi, cari n'au
nici o valoare constituțională și prin
care se caută o îndrumare pericu-

loasă către cea mai tristă formă de
absolutism: ABSOLUTISMUL MI-
NISTERIAL.

Venit la putere pentru o îndoită
presupunere nedovedită, aceea că ma-
joritatea poporului nostru ar fi pentru
generalul Averescu și că patrioticul
Guvern, care a dat României granița
ei la Nistru și a făcut să fie înde-
plinită cea dintâi reformă a pământu-
lui, el care pregătia desăvârșirea fap-
tei sale prin legea agrară în vechiul
Regat, prin legea poliției satești, prin
legea administrativă și a chirliilor, ar fi
urmărit nebunia unei răsturnări bolșe-
vice, — guvernul de astăzi pare a nu-și
da seama că în sufletele nației trăiește o
conștiință de drept, o râvnă de libertate
pe care nimic n'o poate înăbuși.

În numele acestei conștiințe, ace-
stei râvne, vă vorbim.

Țărani, cărora vi se drămluiește
bucata cuvenită din pământul țării pe
care mil și mil dintre ai noștri l'au
sfințit cu sângele și oasele lor; mun-
citori, cărora în loc de reforme so-
ciale vi se înfățișează țevile mitralie-
relor; cărturari, părăsiți în ghlara
speculatorilor, dar supuși regimului
unor administratori militari, — voi
toți cari laolaltă faceți poporul nostru
capabil de a se guverna el prin el,
veniți să desăvârșiți, prin votul vostru,
liberarea definitivă a Neamului întreg.

Pentru aceasta vă chiamă:

1. *Partidul național-român* care
în Ardeal a isbutit să fie neconținut
aprinsă flacăra în care s'au topit că-
tușele robiei și care a avut bucuria
ca, la Alba-Iulia, să unească platurile
Ardelene cu statul Regelui Ferdinand.

2. *Federația democrației social-
naționale* care cuprinde:

a) *Partidul naționalist-democrat*
care a dat vechiului Regat credința
că poate izbândi într-o Românie-Mare
cauza claselor muncitoare;

b) *Partidul țărănesc* din vechiul
regat, care partid a dus solia liber-
tății în satele părăsite de oamenii pu-
terii ca și de oamenii cărții și a le-
gat împreună puterile sătenilor dor-
nici de desrobire;

c) *Partidul independenților*, cari au
dus luptă împotriva vechilor moravuri
din partidele cari azi, cu scopuri egoiste,
susțin și încurajează tirania.

3. *Partidul țărănesc basarabean*,
care a făcut dintr-o gubernie rusească
și dintr-o Republică fără dălnuire,
una din cele mai mândre părți ale
Regatului unit și a redactat acea lege
agrară decât care nu poate fi altă
mai prielnică lucrătorului de pământ.

4. *Partidul Unirei din Bucovina*,
care a lucrat esențial la alipirea Moldo-
vei de peste Molna la trupul ciuntit al
vechii patrii, a înzestrat-o cu așeză-
minte prielnice țăranului și a păstrat-o
împotriva tuturor uneltirilor, până astăzi.

Programul nostru e acela pe care
în Camerele trecute l-a ținut, în nu-
mele unirii noastre în bloc parlamentar,
președintele Consiliului, d-l Vaida-
Voevod.

Garanția e viața noastră întreagă.

Salvați Țară și Libertate, Nație
și Tron, sprijinind numai pe acei cari
se înfățișează în numele nostru, pentru
cele mai nobile cauze ale d-voastre
tuturora.

Iuliu Maniu,

Șeful Partidului Național Român

N. Iorga,

Șeful Partidului Național Democrat

I. Nistor,

Șeful Partidului Unirei din Bucovina

Alex. Vaida Voevod,

Fost președinte de Consiliu și Primdelegat la Conferința Păcii

I. Mihalache,

Șeful Partidului Țărănesc

Dr. N. Lupu,

Șeful Partidului Independenților

I. Inculeț,

Șeful Partidului Țărănesc din Basarabia

Cui se dăm votul?

Această întrebare ne-o punem cu toții în aceste zile, când ne apropiem de alegeri pentru Cameră și Senat.

Pentru o cât mai bună orientare, partidele adevărat democratice din întreaga Românie, au dat un manifest comun către poporul român.

În acest manifest, pe care cu plăcere îl publicăm în foaia de azi, vedem subscriși în frunte pe domnii Maniu și Vaida. Aceasta e o dovadă de cinstea și trecerea, pe care o au acești oameni în tot cuprinsul României-Marț. Ei au scris manifestul ca conducători ai Partidului Național.

Prin urmare, noi românii ardeleni nu mai trebuie să stăm o clipă la îndoială, că locul nostru este acolo, unde sunt reprezentanții partidului național. Pentru aceștia să ne dăm votul, iar dela adunările, pe cari le vor convoca candidații partidului național, să nu lipsească nici un Român adevărat.

*

În legătură cu cele de sus, încă câteva cuvinte la adresa preoșilor, învățătorilor și a altor intelectuali români.

Observăm, că unii preoși și învățători peste noapte au ajuns în partidul numit cu șiretenie „al poporului”. Aceștia încep deja a face pe corfeșii partidului dela putere. Cunoaștem chiar multe persoane, cari prin alipirea lor până acum lângă partidul național, au ajuns în posturi înalte sau alte favoruri.

Acum, făcându-se alegerile sub un guvern, din care partidul național nu face parte, unii fug ca oile rălăcite după cel care pentru moment pare mai tare. Iar aceasta vor fi zicând, poate, că o fac din... convingere, nu din mizerabil interes material. Halal de voi, așa oameni de convingere!

Aceștia le punem la inimă următoarele: Băgați de seamă, ce faceți! Partidul numit al poporului, care a ajuns la putere peste noapte, poate să cadă azi-mâine tot așa de repede. Iar atunci, ce faceți, păcătoșilor! Fugiți — tot din convingere! — după alt partid și guvern ajuns la putere!

Dacă ne vom da bine socoteala, trebuie să vedem și să recunoaștem, că pe durată nu se poate conduce și înfățișa această fără concursul partidelor, cari au dat manifestul de pe pagina primă a foii de azi.

Și fiindcă din partea guvernului s'a pornit o goană nebună contra acestor partide, nu mai încapem îndoială, că toate fără-delegile guvernului se vor sparge în capul lui și al susținătorilor acestui guvern.

Să cugetăm numai puțin. Scumpețea în țară crește din zi în zi; coroana și leul nu se regulează, ci chestia valutei ajunge tot mai gravă; tot felul de funcționari se plâng — cu dreptul — contra scumpeții și cer urcarea lefurilor. (Auzim, că făgădueli de felul acesta îi îndeamnă pe unii preoși și învățători să se facă averescanți).

În fața acestor stări, ce va putea face guvernul? Ca să dea unora, va trebui să iee dela alții. Prin urmare, îndată după alegeri — dacă va mai trăi — va veni cu niște dări numai ca acelea.

Și pe spatele cui se vor pune aceste dări? De sigur, că pe spatele bietului po-

por, fiindcă clocoi ca Argetolanu, Zamfirescu, Mocioni, Garoflid și alții nu vor prezenta diletei legi așa bune pentru popor, cum a făcut guvernul Vaida. Dar se știe, că guvernul a căzut din cauza unor legi, pe cari le făcuse partidele democratice și cari legi voiau adevăratul bine pentru popor.

Iar când am ajuns așa de departe cu guvernul generalului Averescu, — atunci partidul așa numit al poporului își va da arama pe față.

Atunci toată lumea cea bună, care azi nu mai poate convinge pe unii nepricepuși sau înșelători cu vorbe, va vedea cu ochii cum acest guvern va fi huiduit dela conducere până ce baji în palme.

Și întrebăm: Ce vor face atunci ceice fug acum de peste tot locul în partidul guvernamental? Cred, că se vor putea așa ușor întoarce iar înapoi? Se înșală amar!

Noi însă, martor ne este Dumnezeu, am voi să nu vedem și să nu trăim un astfel de desnodământ în această țară atât de bogată, dar încă tot rău condusă. Iar țara e rău condusă numai și numai, fiindcă bietul nostru popor nu e încă așa de luminat, ca să poată alege și cumpăni vorbele multor oameni dornici după mărire și îmbogățire nemerită.

De aceea, fraților, fiți cu băgare de seamă pentru cine voși se vă dați votul la alegerile viitoare. Cântăriți bine vorbele oamenilor, pe care nu-i cunoașteți.

Mai bine veți face: Să s'ați neclintii lângă partidul național, care e al nostru și-l cunoaștem. Iar dacă colo sau dincolo a greșit ceva și acest partid, — aceasta nu frage nimic în cumpănă, față de marile lupte cinste și biruitoare, pe care le-a dus de 72 de ani încoace pentru neamul nostru.

Viișorul e al oamenilor de talia lui Vaida, Maniu, Iorga și cei subscriși pe pagina primă a foii, iar nici decât de-al de Argetolanu, Garoflid, Mocioni și alți fugari de prin toate partidele, cari acum se sin de pulpa generalului, până când îi vor mânca și numele lui, odată atât de strălucitor pentru fiecare român.

Nicolae Bratu.

Nicolae Iorga.

Cine nu cunoaște numele acestui bărbat? E cel mai mare învățat la noi la Români, pătruns de o nemărginită dragoste de neam și de țară. A cutriat toate ținuturile românești, prinzând pretutindenea în sufletele Românilor, din ținuturile cari erau subjugate, dragoste de neam și trezind nădejdea luminoasă în ziua mântuirii, în ziua eliberării. Câte conferințe, câte cărți a scris el pentru deșteptarea și luminarea poporului — nici nu se pot ceta într-o viață de om.

Primul parlament român el l-a condus cu o rară înțelepciune și dibăcie. Și acum când tot omul se bucură de libertatea mult dorită, el, dascălul neamului — este oprit de slujă fără inimă să vorbească și să lumineze cetățenii

Româniel — asupra stării în care se află țara.

Așa i s'a întâmplat în orașul Brăila. Aici s'a dus la adunarea poporului, care la chemat să-l vorbească. Când însă s'a arătat în sală, niște ticăloși bătăuși, — se zice că puși la cale de dușmanii politici, de membrii partidului poporului, — au făcut larmă, au aruncat cu scaune, cu pietri, au rupt tot din sală și bărbatul cel mai învățat, N. Iorga, o scăpat ca prin minune din mâinile bătăușilor cari au sărit asupra lui cu cuțitul.

Sunt lucruri nemai pomenit de urâte ce face politica la noi în țară. Ura și dorul după stăpânire vorbește și pune armă ucigașe în mâna celui lipsit de conștiință.

Toți oamenii de bine s'au scandalizat de îndrăzneala criminală a bătăușilor și s'au scărbit mai mult de oamenii cari au pus bătăușii la cale.

Dlui Iorga, care rămâne pentru toate vremurile, bărbatul cu graiuri luminoase, îi urăm din inimă putere de suflet ca să birue toate piedecile urâte ce-i se pun în cale.

Când se schimbă coroanele?

Gazeta comerțului și industriei „Argus” din București scrie: Ministerul de finanțe a fost informat, că vagonul cu hârtia monedă (adecă lei tipăriți) al Băncii Naționale n'a sosit încă dela graniță. Indată ce va sosi, Banca Națională va începe lucrările pentru înlocuirea hârtiilor Băncii Generale (leii germani). Pentru aceasta lucrare va trece un timp oare care. Se crede, că în acest timp va sosi și hârtia monedă a Statului, comandată în America, așa că se va întâmpla totodată înlocuirea hârtiei Băncii Generale cu înlocuirea coroanelor și rublelor.

În ultima ședință a miniștrilor, discutându-se asupra unificării monetaire (cum să se facă un singur ban) pentru România întregită, s'a luat hotărârea, ca aceasta să se facă prin Banca Națională!

Aceștia le scrie foaia „Argus” din București.

*

Din cele de sus se poate vedea, că mai trece încă multă vreme până ce se vor retrage coroanele din circulație.

Odată se dau știri, că a sosit hârtia albă, pe care se vor tipări la București leii cei noi; altă dată, că această hârtie e încă pe drum.

Acum vedem o știre, care spune, că n'a sosit, dar e pe drum un vagon cu hârtie monedă (adecă lei tipăriți gata). Și chiar dacă va sosi în țară, schimbarea nu se poate face momentan, iar pe deasupra, că întâi se vor retrage leii germani, apoi coroanele și rublele.

Prin urmare: așteaptă murgule, așteaptă; iar speculanții să dea înainte. După știrile din ultimile zile, leul se plătește cu 3 până la 3 cor. și 30 fileri.

Urmarea este, că pe măsură ce scade coroana față de leu, pe acelaș scară scumpețea crește.

Instrucțiuni electorale pentru organizațiile Partidului Național.

În cele următoare publicăm unele puncte de orientare asupra felului cum se fac alegerile de deputați și ce trebuie să facă membrii partidului național în toate circumscripțiile (cercurile). Aceste instrucțiuni electorale le dăm după „Patria”, organul oficial al partidului național.

Alegerile de deputați și senatori se fac în baza decretului-lege electorală din 24 August 1919 pentru Ardeal, Banat și ținuturile românești din Ungaria. Modificările introduse prin decretul-lege din 2 Aprilie a. c. nu schimbă procedura și operațiunile de alegere.

Circumscripțiile electorale

Sunt fixate și mărite prin decretul lege din 2 Mai a. c. publicat în zilele acestea. Constituția respective întregirea birourilor electorale centrale (pentru întreg județul), a birourilor electorale (pentru fiecare circumscripție, deosebit pentru alegerea de deputat și senator), cum și a birourilor de votare (pentru fiecare secție de votare) intră în atribuțiunile autorităților locale, cari sunt datorate a face la timp toate pregătirile prevăzute în decretul lege și în ordonanțele de executare și a le aduce la cunoștința publicului alegător.

CertIFICATELE DE ALEGĂTOR

Încă sunt a se face din oficiu și sunt a se înmăna fiecărui alegător cu dovadă de primire în termen de 8 zile înainte de prima zi a alegerilor. (art. 28.) Alegătorii trecuți peste 40 ani (alegătorii de senatori) primesc 2 certificate. (Unde nu se împart la vreme aceste certificate, suntem de părere ca oamenii să se ducă și să le clară. Red. „F. P.”).

Conscrierile alegătorilor

Începând în anul 1919 s'au ținut în valoare și pentru această alegere prin decretul-lege din 2 Aprilie a. c. Prin urmare certificatele de alegător se vor face pe baza acestor liste. Nu știm, că ministerul de interne să fi făcut până acum dispoziții pentru scrierea certificatelor. Lipsa certificatului însă nu poate fi motiv, ca alegătorul să nu fie admis la votare (art. 55) La tot cazul pentru cursul liniștit al alegerii este de lipsă, ca fiecare alegător să aibă certificatul. Atragem luarea aminte a organizațiilor noastre de partid, de a se interesa la autoritățile locale de certificate și a reclama la cel în drept, ca legea să se execute.

Declarațiunile de candidatură

se vor face cel mai târziu cu 8 zile înainte de acest termen la locuința sau oficiul președintelui circumscripției electorale. Președintele e dator să aducă la cunoștință cel puțin cu 20 zile înainte de data alegerii ultimul termen hotărât pentru candidatură, e dator să primească declarațiunile de candidatură și înainte de acest termen. În ziua fixată se va prezenta la reședința circumscripției și va sta la dispoziția alegătorilor, în localul anunțat, dela orele 9 dimineața până la 1 după amiază. Mai târziu nu poate primi declarațiunile de candidatură.

Declarațiunea de candidatură trebuie să întrunească toate condițiunile prescise. (Un model de acesta s'a publicat în „Patria” Nr. 99). Declarațiunea de candidatură trebuie să fie semnată de cel puțin 50 alegători din circumscripție pentru adunarea deputaților și de cel puțin 25 alegători pentru Senat. Alegătorii trebuie să fie trecuți de fapt în lista vre unei comune. Să nu se primească dar subscrieri fără a se controla lista, căci astfel de subscrieri dela alegătorii netrecuți în listă se vor considera de neexistență, iar declarațiunea de candidatură poate fi respinsă pe motivul acesta.

Declarațiunea va fi prezentată președintelui de cel puțin 2 și cel mai mult 10 alegători, pe cari îl cunoaște președintele sau cari își dovedesc identitatea persoanei cu adeverința primăriei comunale.

Deodată cu declarațiunea alegătorilor trebuie să fie prezentată și declarațiunea candidatului.

Președintele e dator în termen de-o oră, socotit după mînta dela înaintarea declarațiunii-

lor, să dea adeverință de prezentarea candidaturilor, despre modelul C, iar dacă o refuză, hotărîre după modelul D, arătînd cauza refuzării. Dacă sunt defecte, constatate în declarațiune, d. e. lipsesc înscrireri etc., cari le arată președintele ca motive de refuz, aceste se vor înlătura, iar declarațiunea se va înalta din nou. Pînă la ora 1 după amiază din ziua ultimă de prezentare președintele e dator a primi de repetite ori aceeași candidatură.

Abuzurile

de orice natură a președinților și a organelor electorale vor fi arătate tribunalului competent în baza art. 84, 89, 90, 100, 101 și 102 din decretul-lege electorală, cerîndu-se pedepsirea lor.

Bărbați de încredere,

unul sau doi din partidul propriu pentru fiecare secție resp. birou de votare vor fi anunțați cu 24 ore înainte președinților de birouri din partea alegătorilor, cari au prezentat candidatura.

Bărbații de încredere vor controla legalitatea alegerii și în exercitarea acestei atribuțiuni vor putea să și facă pe scurt observațiunile lor, cu autorizația președintelui; după terminarea votării pot înalta contestațiuni (proteste) în scris, cari vor fi aduse la procesul verbal.

Bărbații de încredere pot aplica încredințați speciali, în scopul de a ține legătura între alegători și biroul de votare, în asemenea număr și cu asemenea drepturi pentru fiecare candidat.

Cunoștința amănunțită a legii, partea privitoare la operațiunile electorale mai ales, e necesară pentru oricare conducător. De aceea pentru toate cercurile să se ceară din vreme dela Biroul Partidului Național (Cluj, strada Regina Maria Nr. 11) broșuri cu „Legea electorală” cum și celelalte mijloace de propagandă (Programul partidului, Heteriile adunării naționale dela Alba Iulia în 1918, Hotărîrile Congresului din 24 Aprilie 1920 etc.)

Sașii și arendările forțate.

O delegație de 50 țărani sași, din toate județele din Transilvania locuite de sași, sub conducerea foștilor lor deputați, s'a prezintat zilele trecute dlui Suciu, președintele comisiunii de unificare la Cluj, pentru a protesta contra ordonanței fostului Consiliu Dirigent, despre arendarea forțată și contra felului cum se execută această ordonanță.

Delegația a predat dlui Suciu un memoriu amănunțit, prin care vrea să dovedească că executarea arendărilor s'a făcut pretutindeni în contradicție cu dispozițiile legii; prin ceeace s'a produs în populația săsească atât de pacinică și liniștită, o adevărată desperare. Este dar neapărat necesar, — spune memoriul, — de-a înceta cu procedarea de până acum și de a se revizui imediat hotărîrile luate.

Dl Suciu, după cum se spune, în răspunsul său ar fi recunoscut, că în foarte multe cazuri s'au comis nedreptăți și a promis, că va ordona imediata revizuire a întregel procedări de până acum și că va îndrepta nedreptățile făcute.

La 8 Mai foștii deputați sași s'au prezintat și la București dlui ministru Garoflid, care încă le-ar fi făgăduit,

că va cerceta cu amănunțime chestiunea și că în acest scop va pleca săptămîna viitoare la Cluj, unde se vor continua tratativele începute.

*

Așa prezintă Sașii intervenția lor la dl Suciu, dela care, așa se vede, așteaptă să iăstoarne în bună parte tot ce a făcut Consiliul Dirigent cu arendările și alte împărțiri de pământ.

Nouă nu ne vine a crede. Cum a făcut Consiliul Dirigent arendările, trebuie se aibă un rost bazat în lege, care nu se mai poate schimba așa ușor.

Curios e totuși un lucru: Cum știu Sașii să folosească orice prilej. Acum în fața alegerilor cearcă în dreapta și stînga să obțină favoruri. Iar dacă cele spuse de dl Suciu corespund adevărului, atunci poate le și succede, — bine înțeles, în paguba Românilor, cari în schimb se ciartă și desbină în partide.

Iată unde începe a duce ciarta pornită de oameni ieșiți din partidul național, cari acum, avînd lipsă de cât mai mulți aderenți, fac promisiuni de felul celei de sus.

Industria și comerț.

Vite pentru București.

Primăria capitalei București poartă consfătuiri cu Direcțiunea aprovizionării din Ardeal pentru livrarea a 600 vite săptămînal pe seama Bucureștilor. Prețul vitelor va trebui să se facă în lei și nu în coroane.

Ungurii și Austriacii se ajută.

Între birourile de cumpărare a micilor industrii sași unguri pe deoparte și între biroul de mărfuri austriac și cel de altă parte, s'a ajuns la o înțelegere, în baza căreia Ungaria va primi materii în valoare de 300 milioane. Austria va preda mai ales utensilii, aramă produse chimice și materiale pentru industria de înbrăcăminte. Din Ungaria se va trimite în Austria tot felul de piei brute (nelucrate).

Mei pentru mașini.

Consiliul de ministri a încredințat exportul de 200 vagoane de mei, cerut de Casa centrală a cooperațiilor și de împroprietărire a sătenilor, ca compensație (egalare) pentru aducerea în țară a plugurilor și uneltelor agricole în valoare de 5 milioane lei, comandate în Cehoslovacia.

Scoaterea coroanelor din circulație.

La încheierea foi așlăm, că e vorba, ca la 1 August să se înceapă scoaterea coroanelor din circulație, plătiindu-se 40 pentru 100 cor., iar pentru restul de 60 cor se va de un fel de chitanță, care se va plăti mai târziu prin alți bani românești sau prin vr'un împrumut de stat. — Mai multe în numărul viitor.

Răvaș politic.

Polonia.

Polonezii s'au organizat bine, și-au primit armata și au început o puternică și norocoasă ofensivă în contra bolșevicilor ruși. S'au aflat acum departe în inima țării dușmane, fugărind trupele bătute ale bolșevicilor. Au făcut sute de mii de prizonieri și bogat material de luptă și săi ferate. Ei doresc din inimă să scape pe Ucrainenii, vedind dinspre miazăzi-răsărit, de tirania bolșevicilor. Petilura, generalul ucrainian și-a format și el o armată, și a plecat să lupte contra bolșevicilor în țara lui ajutând astfel pe Polonezi.

Dealtcum în Rusia bolșevică e rău de tot, mai rău ca în satul lui Cremene. Nici o rândulă, nici o viață liberă și apoi foamete și scumpete nemai pomenită. Nici nu se poate altcum, unde toți vreau să fie domni, să poruncească și să nu mai lucre nime.

Ungaria.

Ungurii nu se astâmpără nici acum și nu se pot desbăta de politica lor de minciună, parcă nu li-e bună. Ministrul lor pentru afacerile externe, groful Teleky, declară în fața puterilor noastre prietene Americani, Francezi și Englezi, că el dorește din toată inima să intre în legături de prietenie cu România, Sârbia și Cehoslovacia, iar armata lor caută prilej la granița noastră, intrând în state românești și nu ies numai când se arată figura vitează a grănițierului român. Așa s'a întâmplat nu de mult în apropierea Bieleșului. Pe de altă parte chinușoarea pe bieșii Români din satele de dincolo de graniță, înspre apus de Oradea mare. Pentru a încheia cu goanașe aziatice-păgâne în contra sarmelor Români de pe lângă Tisa, guvernul român a făcut pași de lipsă atât la Budapesta cât și la Paris, spunând rupt și ales Ungurilor că dacă nu se vor camăși, vor gusta din nou din viciu soldatului român.

Termenul pentru subscrierea contractului de pace se sfârșește în 21 Mai, adică Vineri. Unii susțin că membri guvernului, pentru că să nu subscrie pacea vor abzie și în chipul acesta se va mai amâna și încheierea păcii. Dar noi și popoarele prietene, Sârbi și Cehoslovaci, avem doar ac de cojocul lor pentru cazul că nu vor subscrie pacea: Le vom lua din nou țara și astfel le vom băga minte.

Ceho-Slovăcia.

În zilele trecute s'au făcut alegerile de deputați în Ceho-Slovacia. Partidul din Slovacia care pornise o mișcare pentru a se separa de Cehi și a se mulțumi cu autonomie, a fost înfrânt cu desăvârșire, înfrângându-l blutitori politicieni slovaci care doresc din inimă unificarea cu Cehii și luptă neorădătoare împotriva uneltilor ungurești.

În chestia hotărârii granițelor dintre Ceho-Slovăcia și România, încheiebi a granițelor din

Maramurăș, o telegramă din Paris ne spune că România a făcut o înțelegere cu guvernul cehoslovac. Trupele române vor goli câteva sate rutene, în care se vor așeza diragătorile militare și administrative cehoslovace. În schimbul acestor îndreptări de hotar, Ceho-Slovăcia va da României anumite despăgubiri.

Rusia.

Trupele bolșevice au fost complet bătute zilele acestea de armatele poloneze. Biruina polonezilor au dat curaj elementelor nemulțumite cu stăpânirea bolșevică și au provocat o mare revoluție în Moscova în contra conducătorilor bolșevici. Revoluția aceasta ajută foarte mult pe polonezi, care înainteză repede spre inima țării rusești. Chlevul e de mult în mâna lor. Pretutindenea armatele poloneze sunt primite cu mare însuflețire de către populație. Intreaga Ucraina e liberată astăzi de sub stăpânirea bolșevică și poporul răsuflă astăzi mai liber și mai cu nădejde.

Turcia.

Aici încă arde focul revoluției aprins în Azia mică de trupele naționaliste, care nu se pot împăca cu gândul că să pierdă toată averea și chiar și Constantinopolul. Ele luptă din toate puterile în contra guvernului care a primit toate condițiile din contractul de pace. Dar de contractul acesta nu l'au prea bucurat Italia, care se teme că va izbucni în Anatolia războiul în contra căruia Italia nu e aplicată să dea nici un ban și nici un soldat.

Germania.

În sfârșit s'a hotărât să rechemă trupele din ținutul oprit (Ruhr). Și Francezii li-a trimis vorbă respectată, că înaltă cenu va mai constata pizilor de soldat german în opreliște, vor retrage și ei trupele din orașele Frankfurt, Hamburg și din celelalte orașe.

Prizonieri români în China.

O scrisoare a 56 foști soldați în armata austro-ungară.

Un grup de prizonieri români, care au ajuns tocmal în China, au trimis următoarea scrisoare ziarului „Dimineața” din București, care scrie o publicăm și noi:

Ciekar (China), 15 Martie 1920.

Domnule Director!

Suntem aici 56 de prizonieri români care aparținem de teritoriul Transilvaniei și Bucovinei. Trăim aici în Ciekar (China) în cea mai mare suferință. După câte am aflat aici, teritoriul de care aparținem noi este alipit acum la România și robia noastră de atâția ani a luat sfârșit.

Știm că pacea s'a subscris înă din anul trecut și pe noi, care stăm în lagăre fără nici un sprijin nu ne a recunoscut încă nimeni până acum. Am scris la mai mulți consuli, dar n'am primit nici un răspuns. De aici au fost trans-

ale eroilor să-și iubească legea, limba și glia strămoșească și să fie mândri a putea muri pentru apărarea lor.

Și să vedeți cum își creștea o mamă cumințe și bună cu 7 copii dorința ei de Dumnezeu. În fiecare Sâmbătă seara ținea judecată asupra tuturor faptelor bune și rele săvârșite de copii în cursul săptămânii și apoi îi pregătea pentru rugăciune în felul acesta.

„Când vi se nămplă vr'un bine, gândul să vă fie totdeauna la Dumnezeu, care ne dă toate. Când vă veți deprinde cu asta, dragii mei, atunci n'o să mai fiți svăpăiași și fără măsură în nici o bucurie. Și eu mă bucur laolaltă cu voi, dragii mamei; dar când ești svânturat și vijelios și în bucurie și în supărare, atunci pierzi liniștea și pacea ne-turburată a inimei. Și când omul nu e cu inima liniștită, liniștită și veselă, atunci nu se simte bine; de aceea călă să fie mereu cu gândul la Dumnezeu.

Ceasul de rugăciune de seara și dimineața pentru aceea este orânduit, ca să nu

portați în Europa Italiani, germani, cehoslovaci, englezi etc. numai noi nu suntem recunoscători de nici un guvern prin diplomații lor de aci.

Cerem cu supunere guvernului român să ne transporte în țară. Vă rugăm de asemenea să faceți bine a înștiința părinți și soții noastre că ne aflăm încă în China, căci noi nu avem nici o legătură cu Europa de ani de zile.

Pentru știința familiilor celor care așteaptă întoarcerea acasă, atât de departe, iată și numele celor din Ardeal:

I. Ciorică, Tofeldea (Sibiu), I. Pop, Turcheș (Brașov); Gabor Uta, Előpatak (Trei Scaune); G. Lăcătuș, Mădăraș (Bihor); Zaharia Mirău, Leslea Mare (Sighișoara); G. Aldea, Cincu-Mare (Sighișoara); G. Fazessa, Săuca (Selagiu); Carol Fărcaș, Sinutru-Telchi (Cluj); Pavel Covaci, Șepreuș (Arad); T. Sărea, Lupești (Arad); P. Mărsa, Aranjog (Arad); Gh. Mihail, Băscioiu-Mio (Maramurăș); Mihail Marino, Apa de mijloc (Maramurăș); Anton Reamives, Poia-Lungă (Bihor); I. Mureșan, Bilean (Sibiu-Dobâna); M. Ambrusu, Hașfalău (Sighișoara); I. Babian, Cio (Salăș), A. Carmașin și Stoeru Anim (Banat).

Credem, că se vor lua măsurile necesare, ca acești frați neorocși să fie aduși acasă, unde poate demult sunt considerați de morți.

Și câți vor mai fi de aceștia și prin alte părți! E vremea, ca guvernul să lă odată măsurile serioase pentru aducerea prizonierilor de peste tot locu! Mai puțin certuri personale și mai mult interes pentru binele obște!

Starea sămănăturilor.

Din toate județele României mari coseșe și iri îmbucurătoare privitoare la starea sămănăturilor de tot soiul. Sămănăturile de toamnă sunt frumoase, iar cele de primăvară sunt în plină dezvoltare și ne dau nădejdi de o bogată recoltă.

În ținuturile dincoace de munți cele mai bine situate în privința sămănăturilor este regiunea județului Timiș și Torontal, apoi Arad, Târnava-mare, Mureș-Turda, Caraș-Severin, Hunedoara și Bihorul.

În Ardeal s'a sămănat în total 598,221 hectare cu grâu, 65,351 hectare cu secară, 23,793 hectare cu orz, 1120 hectare cu rapiță.

Pentru sporirea întinderii sămănăturilor în toamna viitoare guvernul a luat următoarele hotărâri:

Tuturor plugarilor care n'au avut sămănături de toamnă în acest an și care doresc să sămene li se va da sămânță necesară fără plată, ci numai cu îndatorirea de a restitui, fără adaos din roadele viitoare ale anului 1921.

Sămânța aceasta a fost rezolvată ca plată de marile agricultori. Plugarilor care vor sămăna cu sămânța lor li se va da în primăvară un ajutor de 300 lei de hectar, plătit fără dobândă din vânzarea rosetei viitoare.

pierdeți din minte lucrul ăsta niciodată. Căci omul care s'a deprins a mulțami ori a se ruga lui Dumnezeu, acela nu e niciodată fără frâu în bucurii și fără mângăiere în necazuri. Tocmai de aceea, copii, omul trebuie să caute a fi liniștit și senin, mai ales în ceasul lui de rugăciune. Ați văzut, când mulțamiți lui tata din toată inima pentru ceva, nu strigați și nu săriți în sus, ci liniștit și cu vorbă pușină îl cuprindeți de gât; iar când sunteți mișcați până n'adâncul sufletului, atunci vă vin lacrimi în ochi.

Vedeți, copii, tot așa se cuvine să se poarte omul și către Dumnezeu. Când vă bucurați din suflet pentru binele ce varsă peste voi, și când vă împinge inima să-i mulțamiți, atunci se'nțelege că nu faceți vorbă multă și gălăgie, ci ochii vi se umplu de lacrimi, că tatăl vostru din cer e așa de milostiv. Vedeți, dragii mamei, de-asta e lăsată rugăciunea pe lume, ca omul să rămână mereu în sufletul lui mulțamitor către Dumnezeu și către semenii săi; și

FOISOARA

Către femeile noastre dela oraș și sate.

Scumpe și iubitoare mame! Voi cari ne dați viață și suflet, voi cari înfățiși rândurile luptătorilor, voi cari sporiți prin dragostea voastră munca bărbailor, voi cari sunteți cele dintâi învățătoare ale neamului, — nu uitați în zilele acestea de sărbare sufletească, când ne-am regăsit frați și surori după o despărțire de o mie de ani, să vă creșteți fiii și fiicele în frică și dragoste față de Dumnezeu, căruia avem mult să-i mulțumim pentru toate câte ne-a dăruit.

Strânge-vă-ți copii în fiecare seară și învăța-ți să se iubească între olaltă, însușiți-le prin faptele voastre iubire față de voi, și prin voi iubire față de Tatăl din Ceruri, învăța-ți la lumina faptelor de vitejie

În sfârșit guvernul a mai hotărât să aducă din străinătate mașini și unelte agricole și mătură, ca să se vinde plugurilor, cari vor sămăna cel puțin un hectar în toamnă cu prețul de cumpărare în țara străină. Hotărârile acestea se vor aduce la cunoștința sâtenilor prin publicarea, cari se vor afișa prin toate satele.

Ceace planuiește guvernul e destul de frumos. Vorba este, ca se vedem faptele, fiindcă știm, că în preajma alegerilor multe se promit, dar nu toate se țin din partea guvernelor.

Starea financiară și economică a Ungariei.

Știrile cari ne sosesc din Ungaria ne desvăluiesc că starea finanțelor ungurești e cât se poate de proastă. Se știe, că pe vremea bolșevicilor tipărișurile vârsau hârtii-banenote cu nemiluit. Au umplut țara cu bani ziți albi tipăriși numai pe o parte. Ușgând vitejia soldatului român bolșevismul din țara ungurească și ajutând elementelor mai de ordine să ajungă la conștientare, acestea stăruie acum din toată puterea să facă puțină rânduială în finanțele țării.

Mai întâi a relus hârtia banenotă bolșevică cu 80%, așa că pentru 100 cor. se primea numai 20 cor. hârtia banenotă a Băncii austro-ungare, o lovitură aceasta care a atins mai mult clasa săracă. Acum mai în urmă s'a hotărât să stampileze și ei coroanele ieșite dela Banca austro-ungară și cu prilejul acesta au dat ordin ca să se mai reducă și coroana la jumătate preț, adică pentru 100 cor. să se primească numai 50 cor., și aceasta o fac ungurii pentru ca să scadă datoria statului care e aproape înecat.

De sigur, că nemulțumirea între locuitorii e mare din pricina scăderii banului. În țară s'a redus prețul coroanei, în străinătate ea n'are aproape nici o trecere, iar în chipul acesta materiile ce trebuie să se aducă din străinătate sunt atât de scumpe, încât numai „burtași” războiului mai pot să le cumpere, acela cari s'a îmbogățit din specularea fără milă a oamenilor săraci.

Dar nici cu sămănăturile nu stau Ungurii mai bine. Nădăjduiau că o să aibe grâu, săcară, ovăș și porumb, ca să poată trimite în alte țări, de unde să aducă mărfurile de trebuință. În multe ținuturi însă pământurile stau nelucrate, pradă buruienilor, din lipsă de sămânță și din pricina lenei. Ungurul e născut să fie domn, așa se țin el, și nu i născut pentru munca oboșitoare.

Pânea nu le va ajunge până la noua recoltă — și noua recoltă e depărtată înă și va fi și neindestulătoare. Mai greu o dus cei din Pesta, unde lipsa e mare. Americanii îi ajută — e adevărat, — le aduc de toate și cât pot, e vorba însă că dolarul e scump și când vor trebui să plătească le va leși fum pe nas.

Și cu toate aceste lipsuri și năcazur — ungurul nu se liniștește și nu se desbracă de

cine se roagă cu tot dinadinsul, acela are și purtări drepte și e iubit de Dumnezeu și de oameni toată viața sa.

Aștept, mamă iubitoare și nouă tuturor scumpe ca să vă creșteți copii în curătenia și iubirea aceasta sfântă. Și când voi vă veți îndeplini datoria voastră în așa chip ați adus cel mai mare ajutor neamului și țării.

Vorbe din bătrâni.

Nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă, decât ceitul cârșilor.

Milele Domnilor pot așeza țările; nemila și lăcomia fac risipa țărilor.

Fericii acei Domni, cărora țările lor le slujesc din dragoste nu de frică! că frica face ură și ura cât de târziu isbucnește.

Pasărea viclească dă singură în lași.

mândria proastă care-l duce la ruină, la moarte. Strigă în gura mare că va resucea părțile pierdute; în loc să pună fabelele să fabrice ștofe, piele, talpă și tot ce-i de lipsă arzătoare, el le pun să fabrice muniții și arme ușgătoare, vîșând și acum cai verzi pe păreți. Ba cei mai mulți se zvonește chiar, că vor să mobilizeze pe toți până la 46 de ani. Nebunii de ei volesc să stângă focul cu pale.

Scrisori dela sate.

Din Blertan.

Zina de 10 Maiu a fost pentru comuna Blertan pe lângă întreit însemnată și națională, și cea mai însemnată zi națională-comunală ce au primit-o Românii de-acolo.

Un sentiment de bucurie a stăpânit pe acest blând, înțelept și dornic de înalțare popor, căci știa că în ziua aceasta are să se stîntească „stindardul primăriei comunale”, care de aici înainte are să fâlfâie mândru pe primăria vechei metropole săsești.

Dimineața la 8 ore cu mie cu mare se grăbesc spre biserică pentru a participa la serviciul divin, de unde urmând stindardului școlar pornesc spre școala gr. or. De-aici în șir frumos în frunte cu stindardul național, purtat de învățătorul I. Racofa, înbrăcat în frumos port național, pornesc domni preoți N. Ghenja și T. Avram, însoțiți de cei patru membri români ai primăriei comunale, dintre care viceprimarul I. Popovici purta stindardul comunal înfășurat; urmează mândra și bine instruita „Reuniune de cântări”, după care vin bărbați și femei în frumos convoi. Tutarora le premerge muzica, după care vin elevii ambelor școli române.

În plată înaltea primăriei într'un loc împodobit cu frunză verde acest frumos convoi se oprește, unde se face sfințirea steagului. Predarea o face dl paroh T. Avram, prin o vorbire, la care răspunde primarul sas, primind steagul. Vorbește preotul sas Reich, accentuând, că speră că fâlfâirea stindardului va aduce dreptate și egalitate pentru toți locuitorii din comună.

Se face înjurarea pieții cu ambele stindarde desfășurate și se arborează pe primăria comunală, în care timp „Reuniunea”, condusă de harnicul inv. Racofa, intonează cântările: „Pe-al nostru steag”, „Deșteaptă-te Române”, „Imnul Regal” și „Marșul legionarilor”.

În același ordine Români se reîntorc în locul deschis dela „Casarmă”, unde se întinde o mare horă, în care puteai vedea tineri și bătrâni bătând vocii pământul românesc. Domnul paroh N. Ghenja, sufletul aranjării acestui serbări, prin o vorbire ocazională arată însemnatatea națională a acestor zile mari. Sfârșitul vorbirii e acoperit de o ploaie de flori aruncate de tinerimea „Reuniunii” asupra vorbitorului. După prânz fiind timpul nefavorabil de a merge în verde, petrecerea cu dans s'a urmat în sală la „Steau”.

Un privitor.

Din Tău.

Pretor românesc cu morb unguresc.

Volnicosul pretor Denghel, din Blaj, sub masca că a fost ceva scribă prin cancelaria dlui Mănu, vrea cu orice preț să se arete, că e molipsit și dănsul de scărboșul morb unguresc, de a-și bate joc de dorința poporului Român, doritor de libertate; vrea adică să se arete tare și mare, și că e uns cu aceleași unsori, cu cari e uns fostul primar ungur din Tău; ca astfel să se poată zice despre dănsul: spune-mi cu cine te însoțești și-ți voi spune cine ești.

Acest pretor cu inimă împintărită, eșind zilele trecute în comuna Tău, ca se facă alegere de primar, după călăpodul celor cu pinteni, a voit cu ori ce preț se pună de primar pe un favorit al său: pe fostul primar ungur G. Muntean, care e uns cu atâtea unsori scărboase, încât înaintea poporului din Tău e cel mai urgisit om, pentru fără-delegile ce le-a făcut cât a fost blăru sub unguri.

Pretorul, ca să-și ajungă scopul cu favoritul său, s'a folosit de cinstitul (?) meșteșug de a candida, dela sine înțelepciune și putere lângă fratele său de cruce și pe alți doi săteni, pe cari știa că poporul și așa ru-i va afla vrednicul să-l aleagă.

Poporul adunat în număr foarte mare, cu scop ca să se vadă scăpat de urgisitul Muntean, văzând nedreptatea ce i se face, a făcut o gălăgie nemai pomenită și protestând s'a depărtat dela locul de alegere, fără se alegea, rămânând pretorul cu 2—3 partizani răătăși de ai lui, între cari, se fie cu lertare, e și preotul de acolo. Adecă, păstorul care trăiește din laptele turmei, e contra turmei sale. La un astfel de păstor unii i-ar zice lup. Șapoi lupii ar trebui izgoniți de lângă turmă.

După toată saramătura v teazului pretor, a umat fătul, cu care și-a spălat (?) obrazul, că a denumit primar pe unul dintre candidați, pe timp de 15 zile. Mai auzitați: blăru pe 15 zile. A fost siliu adecă se denumească pe cine n'a voit: se mănânce adecă ceea ce nu-i place.

Când se va curăți odată dintre noi neghinele, cari nu respectează dorința poporului muncitor?

Pleasna.

Scumpetea.

Scumpetea crește zi cu zi. Și nu știm când se va mai opri de a crește. Așteptăm să se facă o lesnire a acestei boale, care ne amenință cu înăbușire, dar nu vedem nici un semn de îmbunătățire.

„Burtași” aceia, cari s'au îngrășat în cursul războiului din sângele nostru, tâlharii aceștia fără Dumnezeu și fără inimă, nici nu simțesc greutatea zilei și sarcinile scumpetei.

Dar noi, cei cari n'am speculat pe nime, cari am ținut să ne agonisim banii cu trudă cinstită și cu sudoarea feței, noi simțim greutatea aceasta ucigătoare în măsură chinuitoare.

Și ne întrebăm, pentru ce în cursul războiului n'a fost scumpetea nici pe jumătate așa de mare? Pentru că nu se aduceau atâtea mărfuri de lucru din străinătate, unde moneda noastră tocmai din pricina aceasta are preț scăzut.

În schimb nu ne-am îngrijit să putem exporta și să vindem mărfuri la străini și să ne ridicăm prețul banului nostru. Am adus tot felul de lucruri cari puteau rămânea acolo, unde s'au fabricat, plătind sute de milioane de lei; în schimb am vândut puțin porumb, grâu și petrol, de abia vre o câteva milioane.

Guvernul ar trebui să se îngrijască de stabilirea scumpetei. E dator să mărească exportul, adecă să caute să producă cât mai multe materii, cari să le vândă în străinătate și să aducă de acolo numai ce-i mai de lipsă pentru populație, dar nu șampanii, lichioruri și mătăsuri. Atunci credem, că și scumpetea va mai scădea.

Un iubitor de dreptate.

Fiertul rachiului din bucate.

Pentru a se introduce oarecare rânduială și la fierul rachiului, s'a luat din partea directorilor în drept următoarele dispozițiuni, pe cari ținem să le aducem și cititorilor noștri la cunoștință:

Rachiu nu se mai îngăduie să se facă din bucate bune, cari pot fi întrebuințate de oameni ca nutreământ. În deosebi în Transilvania și în Bucovina nu se mai iartă fabricarea

rachlului din cucuruz nestricat, de carece aiol e mal mare lipsă de cucuruz, făcără și alte bucate.

Fabricanții de spirit din aceste părți ale țării pentru a putea primi îngăduire să aducă cucuruz stricat din vechiul regat sau din Basarabia, sunt datori să cumpere și să transporte pe lângă porumb stricat cam totatăna porumb sănătos pentru hrana populației.

Transportul porumbului se va face pe seama comisiilor de aprovizionare județene, care vor face primirea. Porumbul sărăcesc va fi luat în primire și plătit de către comisiile de aprovizionare județene pe prețul maximal, plus 1500 lei transportul la gară și fractul, iar în ceea ce privește bucatile stricate se vor pune la dispoziția fabricanților după ce consilierul agricol își va face constatarea sa.

În cazul când se va întâmpla ca porumbul sănătos să se strice în drum, atunci fabricantul e dator să-l înlocuiască, aducând altă cantitate de porumb sănătos.

Dacă fabricantul de spirit întrebuițează porumb stricat chiar de pe teritoriul Transilvaniei sau Bucovinei și atunci e dator să pună la dispoziția direcțiunii regionale alte cantități de produse agricole bune și sănătoase, pentru a fi împărțite de direcțiunile regionale printre locuitorii lipsiți de bucate.

Serbarea eroilor.

Zina, în care după cucernicul rost al bisericeii ne închinăm Înălțării la ceruri a Mântuitorului, s'a prefăcut în anul acesta la sfatul de duioasă înțelepciune și dragoste a Maiestății Sale Reginei Maria, în zi de închinare amintirii înfășurate în sentimente de jale, a amintirii acelor frați de gânduri și de nădejdi, cari prin moartea lor au creat viața cea nouă a neamului nostru.

În toată țara, în tot cuprinsul pământului românesc s'a serbat Joi acum amintirea celor cari au coborât în împărăția liniștei veșnice, cari au pierdut totul, cari au jertfit tot ce li-a fost mai scump pentru ca noi să câștigăm totul.

În Sibiul nostru serbarea a luat proporțiile unei grandioase și serioase serbări. În piața Sibiului s'a slujit din partea clerului gr.-or., în frunte cu noul mitropolit Docsologia. Și erau de față toată armata, toate dirigătoriile, toate școlile fără deosebire de neam și toate societățile și credincioșii parohiilor din suburbii și din salele din apropiere.

Din piața mare convoiul de aproape 60,000 de oameni a plecat în sunetul gornelor și a fanfarelor militare spre cimitirul militar, unde pe podișul Poplăcii, în preajma mormintelor de eroi s'a slujit un parastas.

Indușitoare până la lacrimi a fost înfățișarea copiilor orfani. Curați, bine gătiți stăteau la căpătâiul câte-unul mormânt, cu luminița aprinsă în mână. Și gropile erau presărate cu flori aduse în mânuțele lor fragede. O, ce icoană plină de o frumuseță înfiorător de jalnică!

Au vorbit apoi însuflețit, din adâncul inimii, noul mitropolit Dr. Nicolae Balan, generalul Boțer, preotul săsesc

Schullerus, matorul Grigoriu și Dr. V. Bologa, toți glorificând sacrificiul, jertfa cea negrătit de mare, ce au adus erott din împărăția umbrelor, pentru viitorul mai bun al nostru și al copților noștri.

La orele 5 după amiază a fost un festival la teatrul orășenesc, la care au contribuit școlile și societățile de cântări ale românești și săsești.

Înălțătoare au fost producțiile de gimnastică ale elevilor dela liceu și dela seminar.

Seara la 8 ore a fost o frumoasă retragere cu torțe, la care a luat parte aproape întreg orașul.

Răvaș săptămânal

În goana mare.

Automobilele prefecților, ale șefilor dela Comisia de unificare din Cluj (acum nu se mai chiamă Consiliu Dirigent) și a altor persoane de propagandă pentru alegeri, umblă ca vântul în lurgul și latul Ardealului.

Partidul așa numit „al poporului” pune totul în mișcare, ca se scoată cât mai mulți deputați averescani. Se fac tot felul de promisiuni, iar unde aceasta nu ajută, se începe ponegrirea persoanelor de părere contrară, numai și numai să poată reuși în cutare sau cutare cerc.

Iar lumea noastră dela sate, — ocupată de a binele cu lucrul câmpului, — neputând urmări mai deaproape vorbele și faptele unor oameni zjunși peste noapte la putere, stă uluită și nu știe încotro. Asta e situația.

Am vorbit zilele acestea cu preoți și învățători, cari nici pe departe nu sunt în curent cu adevărata luptă ce se dă. Ce se mai zici atunci de grosul țărânilor noastre, care în mare parte nu poate face deosebirea între partidul național și partidul poporului?

Eu, însă, cu toată goana partizanilor averescani după mandate de deputați susțin, că zilele lor de-a guverna fără sunt numărate. Așa cum au început, atât în vechiul regat, cât și în Ardeal și celelalte ținuturi alipite, e peste puțină să o scoată la bine. Fac promisiuni, cari nu le pot împlini, iar la guvern sunt oameni cu gânduri ascunse. Prin urmare, căderea guvernului e sigură. Vorba e numai: se întâmplă aceasta îndată după alegeri sau ceva mai târziu?

După aceea vor veni la cârma țării din nou partidele, cari au dat manifestul de pe pagina primă a foii de azi. Ba se prea poate, că se colaboreze și partidul liberal. Viitorul e al acestor partide, iar nici decât al partidului bolezat „al poporului”, din care fac parte câți ciocoi și fugari din alte partide.

Păstrați-vă o convingere!

Cu aceste cuvinte aliu cu cale a mă adresa în aceste zile cătră preoșimea și învățătorimea noastră, dar nu mai puțin și cătră țărânilor noastre fruntași dela sate.

Un om, care știe ce vrea și al cui este, nu umblă din un partid în altul. Aceasta e o slăbiciune de caracter. De

aceea, un om cu judecată rece nu părăsește așa ușor un partid vechiu. Pentru așa ceva e încă destulă vreme. Pe când odată ești, pentru un om prefins cu caracter integru, nu mai e așa ușoară întoarcerea.

Iar dacă partidul, în care ai intrat, nu realizează la ceea ce te-ai așteptat, să-l părăsești și pe acela și să intri din nou în altul?

Asta încă nu e pricepere și tărie de caracter, și foarte ușor duce acolo, că un astfel de om nu mai e luat în serios. Cine umblă din partid în partid dovedește: sau că n'are nici o pricepere, sau e omul ce caută tot căpătâială și într'un caz și în celalalt e o slăbiciune numai ca aceea.

Prin urmare e cu cale: fiecare să cumpănească bine ce face azi. Din parte-mi n'aș dori se vâd, îndeosebi preoșimea și învățătorimea, umblând în fața alegerilor din partid în partid. Prin o astfel de ținută, în scurtă vreme, își mănâncă orice trecere la popor, fără a se fi ales cu vr'un folos real.

Iar pentru noi Ardelenii ar fi foarte dureros aceasta, fiindcă locuim ca și mai nainte, cu atâtea naționalități împreună, cari din certurile noastre ar trage totdeauna folos.

Ce fac Sașii?

Dupăce toți nemții din cuprinsul României-Mari s'au unit într'un singur partid, sub conducerea Sașilor, acestia din urmă încep a face tot mai vădită opoziție politice românești.

Despre aceasta s'a putut convinge, spre pildă, cine a fost zilele trecute la o adunare a Sașilor sibieni, unde deputatul și conducătorul lor Brandsch și-a făcut darea de seamă în parlamentul român.

A fost o adunare (în sala „Urania”) ca 'n biserică. Așa o ordine și liniște, care era întreruptă numai de aplauze la adresa oratorului sau protestări la adresa politice românești, iar câte odată întreruperi din partea unor socialiști sași.

Dela felul cum țin Sașii la oală, ar trebui să luăm și noi ardelenii multe pilde.

În momentul când încheiu acest răvaș, primesc tocmai știri îngrijitoare despre purtarea unor prefecți prin diferite cercuri. Dar despre acestea cu altă ocazie, acum nu mai e timp a scrie și loc a publica.

Sfredeluș.

Din județul Sibiu.

Propaganda Averagescanilor

Se face pe o scară foarte întinsă, cu cel mai vădit ajutor al administrației. Automobilul prefecțural, cum și altele, fug în goana mare peste tot locul. Ordine confidentiale la notari, îndrumări telefonice și telegrafice curg dela centru.

Fără de toate acestea lumea rămâne mai mult rece, decât caldă. Dovadă cele suzite dela oameni chemați oficial în Sibiu la consfătuirea averagescană din Marța trecută, cum și raportul primit în acest moment dela Noorich, unde ieri, Joi, s'a făcut candidatura dlui Lăpădat, cu programul partidului poporului.

Marța trecută, în Sibiu, o seamă de oameni nici nu șiau despre ce este vorba. Venise reprezentanții primărilor în urma unui ordin confidential. Dar după vorbirea dlui prefect Comșa au început a se lămurii, iar când au apărut de după culise și domnii Beu și Triteanu, au înțeles totul.

Au mai fost incidente în adunare, — ca cel cu Tavi dela Oșna și apostrofarea dlui prefect la adresa dlui părinte din Polana, — dar trecem peste ele. Altcum cu de acestea umplem foaia.

În fine au făcut candidările oamenilor guvernului actual: În Sibiu: Dr. Beu (la Senat);

cercul Rășinari: Oct. Goga, ministru; cercul Săliște: Dr. C. Bucșan; cercul Sebeș: primarul Oșuta. Față de dl Drăghici, care e candidat la Săliște ca senator cu program independent Averescu n'au pus candidat.

Din Noerich ni se scrie: Azi, Joi, s'a ținut la Noerich o adunare avereșcană, la care a luat parte dl prefect Comșa, cum și reprezentanți de pe sate. (Miercuri se dăduse ordin la toți notarii plaselor, că la adunare să iie parte primăria întregă și câte cinci membri din reprezentanța comunală).

În adunare s'a discutat asupra candidaților de deputat. Dl Prefect a stăruit să fie candidat dl Lăpădat, care a și primit candidatura, părăsind partidul național și intrând în partidul popular.

Luând cuvântul dl Lăpădat, promite între altele că se va interesa de îmbunătățirea materială a notariilor, preoților și învățătorilor.

După aceea a vorbit părintele Gavrea din Bendorf, care face reflectează: Întru cât dl Lăpădat face astfel de promisiuni, propun să-l sprijinim cu toții.

Atunci un țaran (al cărui nume nu-l știu, dar presupun, că e din Noerich) a observat: La notari, preoți și învățători le făgăduiește, dar de mo' n'el nu pomeniește!

Atât! de camdată, mai multe cu altă ocazie.

Un abonat.

Candidările Partidului Național

pentru județul Sibiu se fac în zilele acestea. Se mai așteaptă unele lămuriri dela conducerea partidului din Cluj.

După toate probabilitățile, la Oena-Noerich va fi candidat dl Dr. Lucian Borgia, care în zilele acestea îl va începe turneul prin comunele mai de seamă ale cercului.

La Săliște partidul național sprijinește candidatura învățătorului Iorga.

La Rășinari a fost candidat redactorul zii noastre, dl Nicolae Bratu, care, însă, necalculând până acum cu deputația și fiind vorba, că aci candidatul oficial e un ministru, a oferit candidatura unei persoane marcante dela conducerea partidului național. Hotărârea în cauză se așteaptă în fiecare moment. Asupra celorlalte candidări se hotărăște de asemenea în aceste zile.

Din parte ne rugăm pe oamenii noștri din județ, cum și de peste tot locul, să fie cu grijă la sprijinul cel dau unui guvern, ale cărui zile sunt numerate, prin ceace și partidul acestui guvern ajunge la nimic. Asta e sigur, până când la conducerea acestui partid sunt ciosoli amintiți de-atâtea ori, iar dl general Averescu e numai un fel de decorație pentru ochii lumii.

Informațiuni

Sfântul Sinod al României mari.

În săptămâna trecută s'a deschis la București sfântul Sinod al României întregite. Vorbirea de deschidere a ținut-o mitropolitul primat Dr. M. Cristea, arătând în cuvinte însușite marea și frumoasa chemare a bisereții în înălțarea și fericirea neamului și a României mari.

S'a mai hotărât în acest sfânt Sinod și terminul hirotonirii întru arhieru a noului Mitropolit al Sibiului Dr. N. Bălan. Ea se va face în ziua primă de Rusalii și vor participa la serbările acestea toți prelații bisericii noastre și membrii guvernului.

Aducem deci la cunoștința tuturor cetitorilor noștri, că sfințirea și instalarea noului mitropolit se va face în Dumineca Rusaliilor în cadrele unor frumoase serbări naționale, al căror program se va publica zilele acestea.

Buzduganul Regelui. În dimineața zilei de 10 Mai, care-i una din cele mai frumoase serbări naționale, s'a predat M. S. Regelui cu o deosebită solemnitate, buzduganul făcut la Paris pe banii adunați de popor, prin subscripție publică, pentru a preamări glorioasele fapte ale marelui și mult iubitului nostru Rege. Buzduganul samănă cu a lui Ștefan cel mare.

Marele istoric al neamului profesorul Iorga în Sibiu. Se știe, că Săliștenii au candidat pentru scaunul de deputat în cameră pe istoricul cel mai mare al neamului Nicolae Iorga. Dl Iorga și a ținut Duminecă vorbirea de program în Săliște în fața unui mare public din „margine” iar Luni a petrecut în Sibiu încunjurat de prieteni și admiratori sinceri.

Demobilizare. Contingentul 1917 va fi demobilizat în întreaga țară pe ziua de 1 Ianie, iar contingentul 1918 pe ziua de 1 Iulie.

Academia română și a început lucrările din anul acesta în 15 Maiu.

Un nou partid politic în Bucovina. În Bucovina s'a înființat un nou partid politic independent, al cărui conducător provizoriu este Dr. Florea Lupu.

Banca agrară din Cluj. În consiliul de miniștri s'a hotărât ca Banca agrară din Cluj să nu mai albească un amestec în ce privește aplicarea legii agrare.

Oprirea banilor în țară. Un decret-lege oprește începând cu 16 Maiu ieșirea din țară a monedelor și valorilor naționale și străine chiar și până la suma de 2000 lei. Se cere pentru a putea trece banii peste hotare, îngăduire dela deregătorile regionale de vamă.

Nouii trenuri. Sâmbătă, în 15 Maiu s'a început la Cluj o conferință între delegații polonezi, cehoslovaci și delegații căilor ferate române, pentru studierea propunerilor înființării a două trenuri accelerate zilnice: unul Praga—București și înșpol, și altul Vârșovia—București.

O rugăminte. Regimentul 90 infanterie Sibiu roagă pe toți învățătorii, preoții și intelectualii noștri, să binevoiască al anunța de timpuriu despre petrecerile ce vor aranja prin satele din județul Sibiu, dorind acest regiment să le dea totdeauna tot concursul.

Comanda regimentului 90 inf.

Serbare școlară. Corpul didactic dela școala primară de stat din Sibiu va aranja cu elevii școlii o serbare școlară împreună cu declamări, cântări și teatru cu concursul orchestrei R. g. 90 în sala festivă a „Muzeului Asociațiunii” pe ziua de 10/23 Maiu s. c. la care se invită a lua parte toți binevoitorii și sprijinitorii școlii. Începutul la 6 ore d. a.

Prețul de intrare Loc I cor. 20.— Loc II cor. 15.—, Loc III cor 10.—, Balcon cor. 20.— și loc de stat cor. 5, Bilete se pot câpăta în prăvălia de modă Aurelia Reou Piața mare Nr. 14 începând de Vineri l. c. și seara la casa. Venitul curat e destinat pentru înființarea unui fond de excursii școlare.

Convenirea socială aranjată Duminecă în 16 Maiu de Reuniunea sodalilor români din Sibiu, a avut un succes frumos. Sala dela „Gesellschaftshaus” a fost plină de lume. Muzica reg. 90 a cântat cât se poate de bine, tot asemenea de succese au fost corurile bărbătești conduse de dl Stancliu. Cuvântul ocazional din prilejul zilei de 3/16 Maiu, rostit de dl profesor I. U. Soricu, a fost bine alestit și foarte potrivit. Domnișoara V. Bacu a declamat cu multă pricepere, iar dl I. Stanciu a dovedit ca solist o școală bună. Toate punctele au fost viu aplaudate. A urmat apoi dans până aproape în zori de zi.

Moartea unui tânăr profesor. În Daneș lângă Sighișoara s'a stins ca o floare atinsă de brumă tânărul profesor dela liceul de stat din Hașfalău, Gligor Constantin. Tânărul profesor avea un real talent pentru poezie, care aștepta să fie pus în slujba neamului. Păcat, că moartea ni-l'a răpit deja în primul an al activității sale profesionale. Dumnezeu să l'erte, și să l'facă odihnă în corturile dreptilor.

Concertul Corăscu, dat la 15 și 16 Maiu, în teatrul orășenesc din Sibiu, cu concursul lui Florescu, a succes cât se poate de bine. Ambii artiști au fost viu aclamați din partea publicului. Domnul Corăscu posedă un tenor puternic cu timbru plăcut și are o școală desăvârșită. A cântat atât arile din Itallenește cât și cântecele populare cu multă măiestrie. Dl Florescu încă ne-a delectat prin declamațiunile sale din Coșbuc, Miltari, etc. A predat toate punctele cu pricepere măiestră.

Crai Nou. A apărut numărul 7 din revista literară-politică a cunoscutului poet I. U. Soricu cu următorul cuprins: Dragoste de Z. Sandu, Unde ne sunt mușonii? de Crai Nou, Vântul (poezie) de I. U. Soricu, Cântec de Volbură Polană, Icarus de T. Miron, Cântec I. Berglea și o bogată cronică: (Opera din Cluj și altele). — O recomandăm cetitorilor noștri fiind singura revistă în Ardeal și totodată foarte ieftină.

Dela poliție de stat din Sibiu primim spre publicare următoarele: S'au pierdut: Un boa negru de pene, o masă, o legătură cu lână, un cal negru cu o stea albă pe frunte (recompensație), o tască de ofițer conținând 3 bancnote de 100 lei și 1 de 20 cor., o tască de piele neagră cu monogram F. J. conținând 200 lei, foale de drum și alte hârtii, un câine galben (Vorstehund), 3 rațe albe 2 vaci, un câine de 6 săptămâni „B. antiker”, 2 vaci (una albă-roșu, cealaltă roșie), un câine Ogar negru la grumizi cu o curea și un bilet, un cal roșu de 10 ani, o vacă roșie, un purcel mic negru și alb de 4 luni, o cheie de vertheim, o cheie mică și una mare, legată la olaltă (recompensație), un baston. — S'au găsit: un bijou, un porc, un câine galben mare, o cheie mică, o vacă. — S'a furat: un câine rasa lup, bine dezvoltat, de culoare aproape neagră.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Cenzurat de: Bratu.

Publicațiune.

Târgul de țară în comuna Săliște se va ține precum urmază: În 11 Iunie, Vineri, târg de oi și porci, în 12 și 13 Iunie, Sâmbătă și Duminecă, târg de cai și vite cornute, în 14 Iunie, Luni, târg de mărfuri.

Săliște, la 13 Maiu 1920.

Primăria comunală.

Cine știe ceva

despre Ordeanu Vasilie, a servit la Feld-Art-Reg. Nr. 116 Batt. 1 Feld-post 298, să binevoască a înștiința pe Paraschiva N. Ordeanu din Jiuna 118 u. p. Poiana.

Se caută un translator.

Primăria orașului municipal Sibiu caută un translator pentru traduceri din limba germană în limba română

Reflecții cari au cunoștința perfectă a ambelor limbi să se prezinte personal sau în scris la primăria orașului.

Sibiu, la 7 maiu 1920.

Primarul.

Hârtie maculatură

se află de vânzare cu chilogramul la librăria „Foaia Poporului” în Sibiu, strada măcelarilor Nr. 12.

Publicație „Hermes”

Cumpărăm și vindem

Lei, Dolari și Mărci

după cursul zilnic.

Sucursala Salzburger Sparkassa A. G.

Sibiu, Bürgergasse Nr. 10/a

Publicațiune.

Comuna politică Sărata (județul Făgăraș) exarândează cărcima comunală provăzută cu drept de beuturi, tutun și sare, pe o durată de 3 ani, începând cu 1 Ianuarie 1921 până în 31 Decembrie 1923.

Licitațiunea se va ține în 3 Iunie 1920, la 2 ore p. m. în cancelaria comunală din loc.

Prețul strigării e 3000 coroane, vadiu 20%.

Sărata, la 2 Maiu 1920.

Primăria comunală.

Se caută

un câine de vânat (câpău) perdut din târgul Nocrichului în 12 Maiu. Are botul alb, la ochi e roșcat, supt piept e alb, trupul e negru, la gât are un cerc alb, răspunde la numele Cazac. Aducătorul va fi bine remunerat. Să se anunțe la Simion Dragoman, comuna Roșia, jud. Sibiu.

Convocare.

On. membrii ai Insoțirii de Conșum din Porumbacul-de-jos sunt invitați prin aceasta, pe baza § 24 din statute, la o

adunare generală extraordinară

care se va ține în Porumbacul-de-jos Luni, în 31 Maiu st. n. 1920 la orele 2 d. a. în edificiul școlii cu următoarea

Ordine de zi:

1. Modificarea § 12 din statute, prin care să urcă prețul unei cuote dela 10 cor. la 100 cor.
2. Eventuale propuneri.

Porumbacul-de-jos, 12 Maiu 1920.

Dimitrie Mandea, președintele direcțiunii.

Publicațiune.

Comuna politică Scoreiu (județul Făgăraș) exarândează moara de apă cu 2 petri pe o durată de 3 ani, începând din 17 Iunie 1920 până în 16 Iunie 1923.

Licitațiunea se va ține în 6 Iunie 1920, la 2 ore p. m. în cancelaria comunală.

Prețul strigării e 2000 coroane, vadiu 10%.

Scorelu, la 5 Maiu 1920.

Primăria comunală.

Vin de masă extraordinar

în cantitate mică și mare, cu preț redus e de vândut la secretarul comunal în Amnoș, p. u. Săliște.

Un taur

rasa Pințgau, cu certificat, e de vânzare la Ștefan Rîl, Șura-mică 194.

Se caută

o garnitură mașină de îmblătit cereale mănătă cu motor de benzină dela 8 cai putere în sus. Vanzătorii sunt rugați a încunoștiința pe Dănilă Mădrea, Sâmbăta-de-jos 46, jud. Făgăraș.

Intreprinderea de pompe funebre

CONSTANTIN BANU
Sibiu, Strada Faurului Nr. 7.

Prăvălie bogat asortată cu cosciuguri de diferite mărimi, din metal și lemn. Cosciuguri speciale pentru cruce. Cruci de lemn. Acoperitoare, clășnari, perinițe, ghete, ciorapi, cununii artificiale, pantofii pentru cununii, care mortuare, sfeșnice etc. Serviciu prompt

Oferim pentru liferare promptă:

2 bucăți Mașini cu aburi, presiune mare și presiune mică, stabile, à 150 cai putere cu câte 2 cazane sistem Boiler de 11 m lungime și 1'20 m diametru, din tînchea groasă de 10 mm.

5 bucăți Stabilimente de cherestea, de 14, 18 și 24 țoli, fabricat Langfelder și Topham.

4 bucăți Feresteauă circulare, fabricat de fer.

1 buc. Mașină-rândeă de tâmplărie, fabricat Langfelder.

Diferite transmisii cu diametru de 65—120 mm dimpreună cu postament și roată pentru curele.

1 Vagon de șini industriale, 7 kg. greutate cu tot materialul mărunt.

SCHIEB, fabrică de mașini s.p.a.
SIBIU, strada Săreli Nr. 37.

Transport nou!

Prețuri solide!

Prețuri solide!

Ghete de lux dela Viena

cum și sandale au sosit.

Ferdinand Friedmann

Sibiu, strada Măcelarilor No. 3.

TRAIAN MARIAN

PRIMA FABRICA ROMÂNĂ DE LICHER ȘI RUM
Str. Turnului 48 SIBIU Casele proprii

Recomand beuturile mele

Cognac, Rum, Drojdii, Șligoviță, Trevere

și tot felul de licheruri. — Diferite

Vinuri renumite de masă

de Drăgășani, de pe Târnavă și din Bănat.

Frați români, sprijiniți industria și comerțul român.

2 garnituri

de îmblătit, cu locomobile de benzină de 6 cai putere, în stare bună, se află de vânzare la Maxim Radu în Baitor. u. p. Hunedoara.

Bere, vin, spirt și rachiu

vinde

Thomas Binder și fii

SIBIU, Strada Dambra (Jungerwaldstrasse) Nr. 17

O moară completă bună de umblat

în loc cu circulație mare, care constă din: Edificiu de moară cu șopron, locuință de morar, 1 stabiliment de motor cu gas aspirat 35 HP (putere de cal), 3 scocuri de moară cu 3 perechi de pietri de moară 42", 1 cernere sistem Ganz, 2 cilindri de sortat făina, 1 mașină de curățat cereale. Toate mașinele cu transmisii, macarale complete, curele și roate de transmisii cât și celelalte accesorii.

Fabrică de mașini
Soc. pe acții

SCHIEB SIBIU
Str. Săreli 37.

DESPĂRTĂMÂNTUL MAȘINELOR

AL REUNIUNEI ECONOMICE
SĂSEȘTI ARDELENE

SIBIU

Biroul și depozitul:
STRADA SĂREI No. 22

Cel mai mare magazin de vânzare pentru mașini și unelte
de agricultură din Ardeal!

Adresa scrisorilor:
Despărțământul Mașinelor

Furnizăm prompt
din depozitul nostru:

Curele de transmisii originale englezești 50—250^m lat,

klingerit și asbest, cuie de polcoavă, vitriol de cupru englezesc, sfoară de manilă originală americană, pietri de coasă, zale model „Gall“, furtunuri de cauciuc pentru stropitorile de vii, cântare decimale, diferite unelte și mașine agricole. — Uleiuri de uns mașine, uleiuri de cilindre,

unsoare consistentă „Tovotte“, unsoare prima de căruțe, firnis și ulei de rapiță.